

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแนวทศพิธราชธรรมกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสำคัญและจำเป็นต่อการปฏิรูปการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และการปฏิรูประบบบริหารจัดการภาครัฐตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการ ซึ่งมีเป้าหมายสอดคล้องกันคือ ให้สถานศึกษามีระบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ มีระบบบริหารจัดการที่ทันสมัย อิสระคล่องตัวและมีความสามารถที่จะรับผิดชอบระบบบริหารงบประมาณ การเงิน การบัญชีได้อย่างเหมาะสม รวมทั้ง มีระบบข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการและการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างเพียงพอ เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ และตัดสินใจ ทั้งในเชิงนโยบายและเชิงการบริหารจัดการในภาพรวมและในระดับสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2542, หน้า 75)

เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา การที่จะยกระดับการศึกษาของโรงเรียนให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศและเพิ่มพูนศักยภาพของคนไทยให้สูงขึ้นเท่าเทียมกับนานาประเทศได้นั้นหลายฝ่ายจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา และร่วมกันพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ การจัดการเรียนการศึกษาของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ เพื่อจะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงมิใช่เพียงการพัฒนาให้เป็นทรัพยากรที่ตอบสนองการเติบโตด้านเศรษฐกิจด้านเดียวเท่านั้น แต่จะต้องพัฒนาให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่รู้เท่าและตามทันความเจริญทางเทคโนโลยีต่างๆด้วย โดยต้องควบคู่ไปกับการยึดหลักธรรมทางศาสนา เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจจึงทำให้สามารถเติบโตและดำรงชีวิตอยู่ในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุขการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ดังที่พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต, 2541, คำนำ) ได้อัญเชิญพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่ทรงตรัสว่า “... การศึกษานอกจากจะสอนให้คนเป็นคนเก่งแล้วจำเป็นอย่างไรก็ต้องอบรมให้ดีพร้อมไปด้วย ประเทศของเราจึงจะได้คนที่มีคุณภาพคือทั้งเก่ง ทั้งดี มาเป็นกำลัง

ของบ้านเมือง ให้ความเก่งเป็นปัจจัยและพลังสำหรับการสร้างสรรค์ และให้ความดีเป็นปัจจัยเพื่อ
ประคับประคองหนุนนำความเก่งให้เป็นไปในทางที่อำนวยผลประโยชน์อันพึงประสงค์...”

ในภาวะที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆอย่างรวดเร็ว และเป็นโลกแห่งการเรียนรู้
ที่ไม่มีวันสิ้นสุด เช่นในปัจจุบันนี้ ในการจัดการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาคน
ให้มีความเข้มแข็งทางสติปัญญา และมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ในขณะเดียวกันก็ต้อง
สอนให้รู้และยึดหลักศีลธรรมไว้ประจำใจ เพื่อที่จะสามารถก้าวไปในโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่าง
มั่นคงและผาสุก โดยที่ยังคงรักษาความเป็นคนไทยที่ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีและ
ศีลธรรมอันดีไว้ได้ อีกทั้งยังสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนมนุษย์และอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่าง
สันติสุข

ในการที่จะบริหารโรงเรียนให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศนั้น ผู้บริหารนับว่ามีความสำคัญใน
การผลักดันการบริหารจัดการเป็นอันมาก ถ้าผู้บริหารเป็นคนดี บริหารงานด้วยความเป็นธรรมและ
มีเมตตา ครูก็จะมีขวัญและกำลังใจดี มีความเชื่อมั่น อบอุ่น และ ตั้งใจปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลไปถึง
เด็ก ให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีคุณธรรมได้ ดังนั้นผู้บริหารที่ดีจึงต้องเป็นคนดี เป็นผู้มีธรรมะของ
ผู้ปกครองเป็นหลักธรรมประจำใจ (สมเด็จพระญาณสังวร,เจริญ สุวฑฺฒโน, 2550, หน้า 14)
ซึ่งสอดคล้องกับพระปฐมบรมราชโองการ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานแก่
ปวงชนชาวไทย เมื่อวันกระทำพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ในวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2493 ณ พระ
ที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยว่า "เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม"
เรื่อยมาจนถึง พระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานในพิธีเปิดงาน
ชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 6 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 11
ธันวาคม 2512 ตอนหนึ่งมีความว่า "...สิ่งสำคัญในการปกครองก็คือ บ้านเมืองนั้นมีทั้งคนดีและคน
ไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมดการทำให้บ้านเมืองมีความปกติสุขเรียบร้อย
จึงไม่ใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง
และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้..."

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับพระคำรัสของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
(ขวัญแก้ว วัชโรทัย, 2552, หน้า1) ที่ตรัสว่า "... คนดีของฉันทรี ต้องเป็นคนไม่พุดปิด ไม่สอพลอ
ไม่อิจจาริษา ไม่คดโกงและไม่มีความทะเยอทะยานอย่างบ้าๆ แต่พยายามทำหน้าที่ของตนให้ดี
ในขอบเขตของศีลธรรม ..."

ทั้งพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระคำรัสของสมเด็จพระ
ราชชนนีที่ผู้วิจัยได้อัญเชิญมาดังกล่าวข้างต้นนั้น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

แห่งชาติ, 2545, หน้า 5) มาตรา 6 ความว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

ซึ่งการจัดการศึกษาจะประสบผลสำเร็จตรงตามเป้าหมายได้นั้น สถานศึกษาต้องมีการบริหารงานที่ดี เป็นระบบ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มีศักยภาพรองรับการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาจากรัฐได้อย่างแท้จริง ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 และสอดคล้องกับ ชีระ รุญเจริญ (2547, หน้า 12) ที่กล่าวว่า “การจัดการศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ต้องมีสถานศึกษาที่ดี ซึ่งสถานศึกษาที่ดีนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมศักดิ์ คลประสิทธิ์ (2549, หน้า 11) ที่กล่าวว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ จึงจำเป็นต้องยกระดับมาตรฐาน และคุณภาพในฐานะที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง”

จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตำแหน่งที่มีบทบาทหน้าที่ที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการและการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่งภายใต้กฎหมายระเบียบปฏิบัติที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้การนำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปสู่การปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสม มีความรอบรู้ เชี่ยวชาญ อีกทั้งต้องประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ และการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ เจตคติและทักษะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารตลอดจนทัศนคติและพฤติกรรม ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามบทบาทหน้าที่ของบุคคล

จากความเป็นมาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจในการบริหารงาน ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนว่าเป็นคนดีมีหลักธรรมประจำใจในการบริหาร อย่างไร หรือไม่ เพราะความประพฤติและการครองตนของผู้บริหาร มีผลต่อครู บุคลากร และนักเรียนในโรงเรียนเป็นอย่างมาก ถ้าผู้บริหารเป็นคนดีตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนตามพระราชดำรัสแล้ว ก็จะมีผลโดยตรงต่อครูผู้สอน และผลทางอ้อมถึงตัวเด็กด้วย ผู้บริหารที่บริหารงานโรงเรียนตามรอยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยการยึดหลักทศพิธราชธรรมเป็นสำคัญ จึงจะสามารถจะนำพาโรงเรียนของตนไปสู่ความเป็นเลิศได้ เพราะหลักธรรมทั้ง 10 ประการนั้นครอบคลุมทุกด้านของการบริหารทั้งงานและคน ผู้วิจัยจึงได้

ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการบริหารแนวศัพิธาธาธรรมกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ดังมีปัญหาการวิจัยต่อไปนี้

ปัญหาการวิจัย

มีปัญหาการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การบริหารแนวศัพิธาธาธรรมมีความสัมพันธ์กับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 หรือไม่ อย่างไร
2. ระดับการบริหารแนวศัพิธาธาธรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในภาพรวมเป็นอย่างไร
3. ระดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ในภาพรวมเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารแนวศัพิธาธาธรรมกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแนวศัพิธาธาธรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในภาพรวม
3. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในภาพรวม

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยมีสมมติฐานการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การบริหารแนวศัพทราชาธรรมมีความสัมพันธ์กับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก
2. ระดับการบริหารแนวศัพทราชาธรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
3. ระดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างการบริหารแนวศัพทราชาธรรมกับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2553 จำนวน 68 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1, 2552, หน้า 70-74) ผู้บริหารโรงเรียนละ 15 คน รวมจำนวน 1,020 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 60 ของ ประชากร ได้จำนวน 40 โรงเรียน และสุ่มผู้บริหารร้อยละ 50 ได้ผู้บริหารโรงเรียนละ 8 คน รวมกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ได้รวมทั้งสิ้น จำนวน 320 คน ซึ่งสูงกว่าตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเคร็จซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-608) และยอมรับได้

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาและตัวแปรที่ศึกษา

ผู้วิจัยกำหนดสาระสำคัญของการศึกษาไว้ดังนี้

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารแนวทศพิธราชธรรมกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

2.2.1 ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ทศพิธราชธรรม (สมเด็จพระญาณสังวร เจริญ สุวฑฺฒโน, 2550, หน้า 14-15) ได้แก่

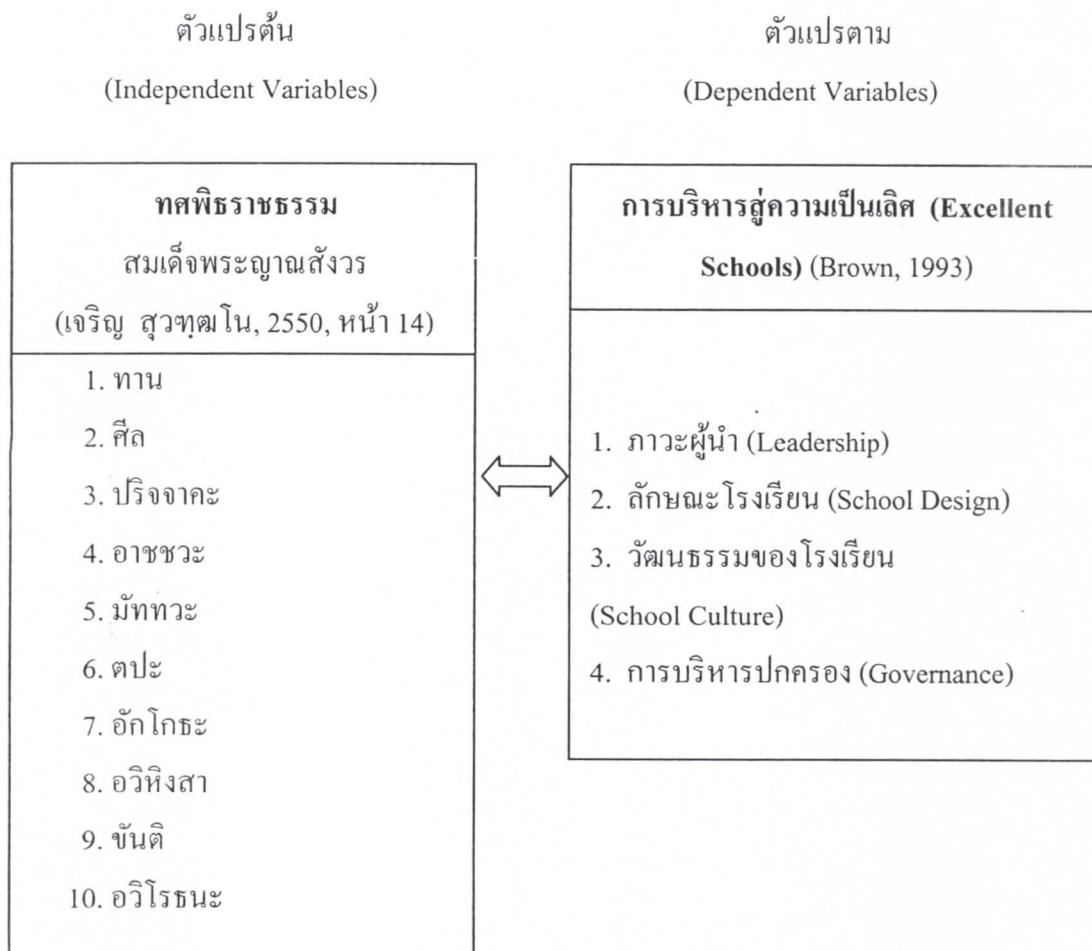
- 1) ทาน (การให้)
- 2) ศีล (ความประพฤติที่ดีงาม)
- 3) บริจาคะ (พึงสละเพื่อประโยชน์ที่ใหญ่กว่า)
- 4) อาชชวะ (ความซื่อตรง)
- 5) มัททวะ (ความอ่อนโยนทั้งกายและใจ)
- 6) ตปะ (การบำเพ็ญเพื่อให้เกิดเสบเบาบาง)
- 7) อักโกธะ (ความไม่โกรธไม่มุ่งร้ายผู้อื่น)
- 8) อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น)
- 9) ขันติ (ความอดทนอดกลั้นต่ออารมณ์ทั้งปวง)
- 10) อวิโรธนะ (ความไม่ประพฤติผิดธรรม)

2.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การบริหารสู่ความเป็นเลิศ (Excellent Schools) ซึ่งมี 4 องค์ประกอบ (Brown, 1993) ได้แก่

- 1) ภาวะผู้นำ (Leadership)
- 2) ลักษณะโรงเรียน (School Design)
- 3) วัฒนธรรมของโรงเรียน (School Culture)
- 4) การบริหารปกครอง (Governance)

ดังแสดงเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ต่อไปนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันดังต่อไปนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแล กำกับและติดตามการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต 1 ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนเอกชน หมายถึง โรงเรียนของเอกชนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ ไม่ว่าจะ เป็นโรงเรียนในระบบ หรือโรงเรียนนอกระบบ และจัดเป็นรูปแบบ การศึกษาในระบบโรงเรียนประเภทสามัญที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร สังกัดเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาวิชาสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และจัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ระดับเดียว หรือหลายระดับรวมกัน ของเอกชนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารระดับต่างๆ ที่ทำหน้าที่ในการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน 15 คน ที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายต่างๆ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าระดับ หัวหน้างานในแต่ละหน่วยงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม

ทศพิธราชธรรม หมายถึง ราชธรรม หรือธรรมสำหรับพระราชาหรือผู้ปกครอง สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน, 2550, หน้า 14-15) มีองค์ประกอบ 10 ประการ คือ

1. **ทาน** หมายถึงการให้ คือการสละทรัพย์สิ่งของของตนเพื่อการกุศล หรือการช่วยเหลือผู้ประสบทุกข์เมื่อถูกภัยพิบัติ การให้ความรู้ในด้านการศึกษาตามสาขาต่างๆ เพื่อเกื้อกูลผู้อื่น การสร้างแหล่งเรียนรู้ตามสถานที่สาธารณะ รวมถึงการให้อภัยแก่บุคคลผู้มีจิตสำนึกผิดและการให้ประการอื่นๆ เช่น กำลังกาย กำลังความคิด ตลอดถึงการให้การอบรมแนะนำ ที่รวมเรียกว่า ธรรมทาน

2. **ศีล** หมายถึง ความประพฤติที่ดีงาม การประพฤติตนเรียบร้อย สำนวณกาย วาจา ใจ ให้เป็นปกติวิสัย ประกอบหน้าที่การงานที่สุจริต และรักษาความสุจริตต่อหน้าที่ทั้งต่อหน้าและลับหลัง รวมถึงการประพฤติตนถูกต้องตามทำนองครองธรรม และละเว้นจากการทำผิดศีล

3. **ปรິงจาละ** หมายถึงการบริจาคน หรือพึงสละเพื่อประโยชน์ที่ใหญ่กว่า คือ การเสียสละความสุขความสบายของตนเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวมและผู้ที่อยู่ในความปกครอง การให้สิ่งของแก่ผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน การเกื้อกูลค้ำจุนผู้ที่ขัดสนขาดแคลนและมีการสงเคราะห์ญาติตามโอกาสอันสมควร รวมถึงการเป็นผู้มีใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

4. **อาชชวะ** หมายถึงความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น มีความเป็นกลางไม่ลำเอียงหรือมีอคติต่อผู้ที่อยู่ในปกครอง บริหารงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง ไม่ทุจริตต่อหน้าที่การงาน เพื่อหาผลประโยชน์มีภาพลักษณ์การแสดงออกที่น่าเชื่อถือได้ รวมถึงการให้บริการแก่สังคมด้วยความชอบธรรม

5. **มัททวะ** หมายถึงความอ่อนโยนทั้งกายและใจ สุภาพอ่อนโยน มีอัธยาศัย งดงาม ไม่เย่อหยิ่ง มีกิริยาอาการสุภาพนุ่มนวล นำยำเกรง วางตัวเหมาะสมสร้างความเป็นกันเองกับบุคคลอื่น คิดดี พูดดี ทำดี และรู้จักการอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักทำจิตใจให้เป็นกลางไม่เอนเอียงไปตามกระแส มีความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีด้วยใจบริสุทธิ์ และปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นจากทุกข์ประสบแต่ความสุข

6. **ตปะ** หมายถึง การบำเพ็ญเพื่อให้กิเลสเบาบาง การระงับยับยั้งมิให้กิเลสเข้าครอบงำ มีการข่มความทะยานอยากที่เป็นค่านิยมแบบผิดๆ มีการควบคุมตนเพื่อให้จิตใจสงบตามลัทธิศาสนาที่ตนนับถือ สร้างจิตสำนึกละอายความชั่วและเกรงกลัวบาปไปให้เกิดมีขึ้นในตัว รู้จักอดทน อดกลั้น ต่ออารมณ์ที่มากระทบ รวมถึงมีการรักษาจิตไม่ให้ความโลภ โกรธ หลง เข้าครอบงำ

7. **อักโกธะ** หมายถึง ความไม่โกรธ ไม่มุ่งร้ายผู้อื่น ไม่ลุแก่อำนาจความโกรธจนเป็นเหตุให้กระทำการต่างๆผิดพลาด เสียศีลธรรม มีเมตตาประจำใจ มีจิตใจดีไม่มุ่งร้ายต่อผู้อื่นด้วยกาย วาจาและใจ รู้เท่าทันอารมณ์ปัจจุบันว่าเรากำลังทำอะไรอยู่ แม้มีผู้พูดจากร้าวร้าวก็สามารถ ทำจิตใจให้เป็นปกติได้ มีการแผ่เมตตาจิตไปให้ผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ รู้จักให้อภัยและทำความเข้าใจผู้อื่น

8. **อวิหิงสา** หมายถึง ความไม่เบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่น ไม่บีบบังคับกดขี่ ไม่หลงระเรีงอำนาจ ไม่ลงโทษผู้ใดด้วยความอาฆาตเกลียดชัง ไม่เอาโรคเอาเปรียบผู้ที่เสียโอกาสและด้อยกว่า ไม่สร้างหนี้ให้แก่ตนและครอบครัว ไม่เลือกปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมอาชีพ ไม่ใช่อำนาจงนเกินขอบเขต วางตัวเป็นกลางให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย

9. **ขันติ** หมายถึง ความอดทนอดกลั้นต่ออารมณ์ทั้งปวง มีความอดทนต่อการเจ็บไข้ไม่สบายกายไม่หวั่นไหวต่อคำนิินทาและสรรเสริญ ไม่ละทิ้งการงานหน้าที่ไปโดยมิชอบ อดทน

ต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานได้โดยไม่ทอดทิ้งและอดทนต่ออำนาจกิเลสของตน

10. อวิโรธนะ หมายถึง ความไม่ประพฤติผิดกรรม การปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย ยึดเอาผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ไม่เป็นบุคคลที่มีความประพฤติเสื่อมเสีย มีการดำเนินชีวิตไปตามกรอบของกฎหมายและหลักศาสนา และเป็นบุคคลผู้ตั้งมั่นในคุณธรรม

ความสัมพันธ์ หมายถึง ความเกี่ยวข้อง ความผูกพัน เชื่อมโยง สอดคล้อง ระหว่างข้อความหนึ่งกับอีกข้อความหนึ่ง หรือเรื่องหนึ่งกับอีกเรื่องหนึ่ง

โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง โรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Brown, 1993) ที่มีองค์ประกอบที่เป็นเลิศ 4 ประการ คือมี

1. ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง ผู้นำของโรงเรียนที่เป็นเลิศ มีความรอบรู้เชิงสหวิทยาการนอกเหนือจากความรู้ด้านการบริหารจัดการที่เน้นโรงเรียนเป็นฐาน มีทักษะในการแสวงหาความรู้ คัดสรร สร้างความรู้เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะในการใช้และจัดการความรู้ มีทักษะทางภาษาและการสื่อสาร มีทักษะในการคิด วิเคราะห์สังเคราะห์ แก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์เพื่อสามารถกำหนดและพัฒนาวิสัยทัศน์ ท้นต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงมีความสามารถในการนำวิสัยทัศน์ลงสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างเหมาะสม มีการพัฒนาครู โดยใช้ทรัพยากรของโรงเรียนเป็นหลัก ให้ความสำคัญกับการทำงานแบบเป็นทีม มีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดีในความเป็นไทย มีวินัย มีความพอเพียง มีจิตสาธารณะ และมีความกล้าหาญทางจริยธรรมและกล้าเสี่ยง

2. ลักษณะโรงเรียน (School Design) หมายถึง ลักษณะของโรงเรียนที่เป็นเลิศ โรงเรียนมีลักษณะเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่มีความพอเพียงและ ทันสมัย สภาพอาคารสถานที่ ห้องเรียน และบริเวณโรงเรียนที่มีความมั่นคงแข็งแรง ร่มรื่นสะอาด สวยงามเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรม มีบรรยากาศในและนอกห้องเรียนที่เน้นการสร้างวินัยเชิงบวกเพื่อกระตุ้นการคิด มีการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน สภาพแวดล้อมในและนอกโรงเรียน มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา มีแหล่งเรียนรู้หลากหลายในโรงเรียน มีความเป็นประชาธิปไตยและมีสถานที่แสดงผลงานนักเรียน มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีงบประมาณเพียงพอและมุ่งเน้นผลงาน

3. วัฒนธรรมของโรงเรียน (School Culture) หมายถึง วัฒนธรรมของโรงเรียนที่เป็นเลิศ เป็น โรงเรียนที่บุคลากรทุกคนมีความใส่ใจ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้มีความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ มีความเป็นประชาธิปไตย และยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและนักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและรักษาวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมให้ ครู นักเรียน มีจิตสาธารณะพร้อมที่จะให้

และช่วยเหลือผู้อื่น สนับสนุนให้ทุกฝ่ายใช้ของส่วนรวมอย่างเสมอภาค สนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม มีการวางแผนและเตรียมบุคลากรเพื่อรองรับ และเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วม ในการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันในระดับสูง มีการสื่อสารแบบเปิด เพื่อให้ทุกคนในโรงเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง และต้องมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4. การบริหารปกครอง (Governance) หมายถึง การบริหารปกครองของโรงเรียนที่เป็นเลิศ เป็น โรงเรียนที่มีการแสวงหา จัดสรรและบรรจุ บุคคลที่มีคุณสมบัติปฏิบัติหน้าที่ให้ตรงตามความสามารถและตามหลักสูตรการสอน มีการทำงานเป็นทีมและเป็นระบบเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศ มีการระดมวิสัยทัศน์ของบุคลากรและหาข้อสรุปวิสัยทัศน์รวมที่ดีที่สุดมาดำเนินการนำนวัตกรรมและวิชาการใหม่ๆ มาพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรของโรงเรียนศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาความสามารถเพิ่มเติมอยู่เสมอ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ในระหว่างบุคลากรและนำเอาประสบการณ์ของแต่ละคนมาประยุกต์ใช้ มีการประชุมเพื่อหาจุดอ่อนและจุดแข็งของโรงเรียน มีการนำข้อบกพร่องภายในองค์กรมาแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นตลอดจนนำหลักสูตรการเรียนการสอนมาปรับปรุงใหม่ให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีแรงจูงใจหรือการให้รางวัลเพื่อกระตุ้นบุคลากรให้พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา มีการประชุมบุคลากรร่วมกันเมื่อทำงานจบเพื่อสร้างความชื่นชมและเกิดความภาคภูมิใจร่วมกัน และมีความสำนึกถึงความเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมีดังต่อไปนี้

1. ได้ทราบระดับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแนวสหประชาชาธรรมที่สัมพันธ์กับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. ได้ทราบระดับการบริหารแนวสหประชาชาธรรมของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในภาพรวม
3. ได้ทราบระดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในภาพรวม

4. ได้แนวทางในการกำหนดนโยบายการบริหารแนวศัพทราชาธรรมที่สัมพันธ์กับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ต่อไป

5. ได้แนวทางในการขยายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารแนวศัพทราชาธรรมที่สัมพันธ์กับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ต่อไป